

XX TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

Esimene lugemine (Js 56, 1.6-7)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nõnda ütleb Issand: Pange tähele õigust ja olge õiglased, sest mu pääste on ligidal ja mu õiglus ilmumas! Võõrad, kes on liitunud Issandaga, teenivad teda ja armastavad Issanda nime, et saada tema sulaseiks, kõik, kes peavad hingamispäeva ega riku seda ja kes peavad kinni mu lepingust - needki ma viin oma pühale mäele ja ma rõõmustan neid oma palvekojas, ja nende põletus- ja tapaohvrid on mu altari peal meelepärased; sest mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele. See on Jumala Sõna.

Vastulaul Ps 67 (66), 2-3.5.6.8 (R: 4)

R: Jumal, Sinule laulgu kiitust kõik rahvad!

Jumal olgu meile armuline ja õnnistagu meid;
ta lasku oma pale paista meie peale,
et maa peal tuntaks sinu teed,
kõigi rahvaste seas sinu lunastust!

R:

Rõõmustagu rahvad
ja hõisaku rahvahõimud,
sest sina mõistad rahvale kohut õigluses
ja juhataid rahvahõime maa peal!

R:

Jumal, sinule laulgu tänu rahvad,
sinule laulgu tänu kõik rahvad!
Jumal õnnistagu meid
ja kõik ilmamaa otsad kartku teda!

R:

Teine lugemine Rm 11, 13-15.29-32

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Aga ma räägin teile, paganatele: Kuna ma olen paganate apostel, austan ma oma ametit - ehk ma saan kuidagi teha kiivaks neid, kelle veresugulane ma olen, ning mõned nende seast päästa. Sest kui juba nende kõrvaleheitmine on maailma lepitus, mis on siis nende vastuvõtmine muud kui surnuist ellutõusmine? Sest otsekui teie tollal olite Jumalale sõnakuulmatud, nüüd on aga teie peale nende sõnakuulmatuse tõttu halastatud, nõnda on nüüd ka nemad muutunud sõnakuulmatuks teile osaks saanud halastuse pärast, et ka nende peale halastataks. Sest Jumal on kõik inimesed kinni pannud sõnakuulmatuse alla, et kõikide peale halastada. See on Jumala Sõna.

Evangeelium (Mt 15, 21-28)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist

Sel ajal jõudis Jeesus Tüürose ja Siidoni aladele. Ja vaata, üks neist paigust pärit Kaanani naine tuli ja hüüdis: "Issand, Taaveti Poeg, halasta minu peale! Kuri vaim vaevab mu tütart hirmsasti." Ent Jeesus ei vastanud talle sõnagi. Ja ta jüngrid astusid ta juurde ja palusid teda: "Saada ta minema, sest ta ei lakka appi hüüdmast meie taga!" Tema vastas: "Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde." Aga naine tuli, heitis ta ette maha ja ütles: "Issand, aita mind!" Jeesus vastas: "Ei ole ilus võtta laste leiba ja visata koerakestele." Ent tema ütles: "Ei ole küll, Issand, ometi söövad koerakesed raasukesi, mis nende isandate laualt pudenevad." Siis Jeesus vastas talle: "Oh naine, sinu usk on suur! Sündigu sulle, nagu sa tahad!" Ja ta tütar paranes selsamal tunnil.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord ammu asus üks noor usklik mees Euroopast Ameerikasse ümber. Kui ta New Yorgis maabus ja peagi ka töötasa leidis, läks ta preestri käest nõu küsima, et kas New Yorgis ikka saab 100 dollari eest nädalas kristlikku elu elada. "Jah, saab küll," vastas preester ja lisas mõtlikult: "kuigi tõttõelda on see ka ainus eluviis, mida siin nii väikese raha eest harrastada saab...".

Võib juhtuda, et ka meie vooruslikkus ja leplikkus püsivad vahel ainult sellel, et meil puudub võimalus pattu teha. Niisamuti tunduvad kirikujuhtide rahupüüdlused vahel ebasiirad, sest peale rahunõudluse ei saa nad ju endale tegelikult midagi muud lubadagi. Ometi ei tohi me unustada, et leigete üleskutsete kõrval on olemas ka tõeline leplikkus ja rahupüüdlus, ning et tõeline voorus algab seal, kus võimalus pattu teha on täiesti olemas, kuid kiusatus võidetakse usu pärast Jumalasse ja tema headuse pärast. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänapäeva inimese pilguga vaadates näib, et pühakirjas praktiliselt puuduvad viited inimlikule loovusele. Piiblis on palju põllumehi, karjakasvatajaid, sõdureid, kuningaid ja preestrid - aga teadlasi ja kunstnikke, nii nagu me neid tänapäeval tunneme, seal sisuliselt ei esine. Isegi käsitöölisi mainitakse harva, tähetarku võib näha ennustajate ja nõidadena, kirjatundjad on aga pigem juristid kui leiutajad ja avastajad.

Kas see mulje kreatiivsuse puudumisest peab ikka päriselt paika? Esmalt peaks muidugi meenutama, et Pühakiri ei peagi meile rääkima tehnilistest võimalustest kõiksugu masinaid ehitada, vaid taevariigist ja teispoolisusest. See, kas inimene suudab ehitada rakette ja aatomipomme, pole religiooni vaatenurgast üldsegi mitte nii tähtis kui inimese vastutus selle eest, kuidas tehnikasaavutusi kasutada.

Võiks ju mõelda, et vastutusega on kõik algusest peale selge - Jumal on andnud inimkonnale oma käsud, inimesed peaksid neid lihtsalt täitma ning jutul lõpp! See on nii, ja päriselt nagu ei ole ka. Tegelikult tunnistab pühakiri meile algusest peale sellest, kuidas inimest provotseeritakse initsiatiivi haarama, välja astuma isegi omaenda kivinenud ettekujutuse vastu Jumalast.

Juba paradiisis, kus Aadam ja Eeva õnnelikult elasid, algab kogu pattulangemise lugu sellest, et Jumal äkki keelab neil süüa ühe puu viljadest. Keeluga koos tekib valikuvõimalus ja vastutus. Ja siis tuleb kurat, justkui tellitult, ühes oma kavala ettepanekuga. Kus oli see kurat varem? Madu oli inimeste arvates ju lihtsalt üks Jumala loodutest, ja kust oleksid nad pidanud üldse teadma, mida kurjus ja karistus tähendavad, kui neil puudus mõlemast igasugune varasem kogemus. Kuid Jumala poolt antud valikuvabadus pani aluse iseseisvusele, millest kreatiivsuse ni on lühike samm.

Hilisemas ajaloos avaldub moraalne loovus Jaakobi ja Moosese elulugudes. Jaakob võitleb Jumalaga, et Jumal teda õnnistaks - ja tõepoolest, Jaakob võidab, ta saab õnnistuse ja teda ei karistata vaid ta saab selle eest lausa aunime: "Su nimi ärgu olgu enam Jaakob, vaid Iisrael - Jumalaga võitleja - , sest sa oled võidelnud Jumala ja inimestega ja oled võitnud!" (1Mo 32,29).

Niisamuti Mooses, kes Siinai mäel Jumalalt käsulaudu vastu võttes sai teada, et rahvas on teinud endale kullast valatud jumalakuju. Siis ütles Jumal temale: "Ma olen näinud seda rahvast, ja vaata, see on kangekaelne rahvas. Jäta nüüd mind üksi, et mu viha saaks süttida põlema nende vastu ja ma saaksin nad hävitada! Aga sind ma teen suureks rahvaks." Tegelikult peaks kõik olema selge. Jumal on rääkinud, patune rahvas tuleb hävitada ja inimkonna arengutee pikeneb aastasadu, mil Moosese järeltulijad kord taas rahvaks kasvavad. Aga Mooses ei anna alla, vaid julgeb Jumalale vastu rääkida: "Issand, miks süttib su viha põlema oma rahva vastu, kelle sa tõid Egiptusemaalt välja oma suure võimsuse ja vägeva käega? Miks peaksid egiptlased rääkima ja ütleva: Kurja kavatsusega viis ta nad välja, et neid mägedes tappa ja maa pealt hävitada. Pöördu oma tulisest vihast ja kahetse kurja, mida sa kavatsed teha oma rahvale! (2Mo 32,9 jj)". Ja Jumal halastab rahvale.

Näib nii, nagu ilmutaks Jumal end inimesele täpselt nii palju, kui inimene mõistab, kui kaugelt on ta oma moraalses arengus jõudnud. Aga kui inimene saab äkki aru oma varasemate ettekujutuste kitsaskohtadest, siis tuleb Jumal inimesele lähemale ja lubab tal ettekujutuse oma Loojast ümber teha.

Sama skeem on märgatav ka tänases evangeeliumis. Jeesus oli juutide messias, kes oli tulnud oma iisraeli rahva õndsuseks, nagu sellest tunnistab tema järsk vastus kaanani naisele. Aga see naine reageerib alandlikult, leplikult ja samas julgelt, ning mitte ainult sellepärast, et ta oma tütre terveksaamist nii tungivalt soovib. Ta usub, et Jeesuses kohtub ta Jumala saadikuga, kes on tulnud hoolitsema kõigi tema loodud olendite eest. Tema söaka esinemise tõttu seisab Jeesus nüüd silmitsi tõdemusega, et kõik teised inimesed pole mitte millegi poolest halvemad kui valitud rahva liikmed, ning tema jumalik loomus annab kaanani naisele samasuguse suuremeelse vastuse nagu olid saanud Jaakob ja Mooses oma Jumalalt. Jeesuse kirik ehitatakse hiljem ennekõike just nendest mittejuutidest, keda tema oli kord koertega võrrelnud. Viimased pidid saama esimesteks.

Armsad õed ja vennad, usklike inimestena peaksime religiooni paradoksaalse iseloomuga juba vähehaaval harjunud olema - sellega, et peaaegu kõik võib osutada hiljem millekski muuks, kui see esimesel pilgul paistab. Paljugi, mida me omal ajal siiralt uskusime, tuleb aegajalt jälle ümber hinnata. See areng on märgatav nii kogu inimkonna kui üksikisiku arengu tasandil.

Võibolla peaksime endale tunnistama, et vahel kujutame me oma Jumalat ikka veel ette armukadedada, kitsarinnalise ja kättemaksuhimulisena. Meil on vaja julgust ja leplikkust üheaegselt, et Jumalariiki ei võetaks meilt ära ega antaks neile, kelle meie oleme ära põlanud, kuid kelle hing ja mõistus kannavad paremat vilja. Aamen.